

دوشنبه 21 خرداد 1397 - 26 رمضان 1439 - 11 ژوئن 2018

اعتصاب سراسری تهران به مناسبت هفتم شهدای 15 خرداد (1342 ش)

اعتصاب سراسری تهران به مناسبت هفتم شهدای 15 خرداد (1342 ش) پس از دستگیری امام خمینی(ره) و وقوع قیام خونین 15 خرداد 1342، حوزه‌های علمی عراق و نیز مردم شهرهای ایران حمایت خود را از امام و تنفر خویش را نسبت به اعمال وحشیانه رژیم شاه اعلام نمودند و خواستار آزادی فوری رهبر نهضت اسلامی ایران شدند. در ادامه این اعتراضات، اعتصاب سراسری تهران در 21 خرداد 1342 به مناسبت هفتم فاجعه خونین 15 خرداد، ضربه‌ای بود که رژیم طاغوت را درمانده‌تر کرد. همچنین مهاجرت علما و مراجع قم و مشهد و علمای سرشناس شهرستان‌ها به تهران موجب شد که رژیم، تن به سیاست آرام‌سازی و تثبیت رژیم زدایی و با آزادسازی رهبر نهضت اسلامی ایران، خشم‌ها را فرو نشانند. درگذشت دکتر "محمد خزائلی" بنیانگذار انجمن حمایت از نابینایان (1353ش)

دکتر محمد خزائلی دانشمند و محقق نابینای معاصر، در سال 1293 ش در اراک تولد یافت. وی در چهار سالگی، به علت ابتلا به بیماری آبله، بینایی‌اش را از دست داد و با وجود نابینایی مطلق، از پنج سالگی در مدرسه مخصوص نابینایان به تحصیل پرداخت. او به کمک حافظه نیرومندش در امور درسی به سرعت پیشرفت کرد و موفق به اخذ دو درجه لیسانس و دکترا در رشته‌های حقوق و حکمت و فلسفه از دانشگاه تهران شد. دکتر خزائلی چندی آموزگار بود و زمانی پیشه دبیری داشت تا سرانجام خود به تأسیس یک واحد بزرگ فرهنگی مبادرت نمود و کلیه دروس متوسطه و دانشگاه توسط استادان ثخبه و دانشمندان در آن مؤسسه تدریس می‌شد. اقدام خزائلی در تأسیس چنین مؤسسه فرهنگی عظیم و غنی، خدمت با ارزشی به فرهنگ کشور نمود و هزاران نفر از جوانان، تحصیلات خود را در آن مؤسسه به پایان بردند. وی همچنین مدتی به نمایندگی مجلس شورای ملی رسید ولی پس از آن از فعالیت‌های سیاسی کناره گرفت و به امور فرهنگی پرداخت. خزائلی مردی محقق و دانشمند بود و گرچه از نابینایی رنج می‌برد ولی حافظه و هوش سرشار او غوغا می‌کرد به طوری که هر مطلب را که یک بار برای او می‌خواندند، فرامی‌گرفت. در پیشرفت علمی وی، همسر وفادارش نقشی اساسی و شایسته ایفا نمود. این دانشمند سخت‌کوش، با قدرت خارق‌العاده هوش و ذکاوت، نابینایی خود را جبران می‌کرد. دکتر خزائلی به زبان‌های عربی، فرانسه و انگلیسی تسلط کامل داشت و علاوه بر ترجمه چندین اثر، کتاب‌های متعددی را به رشته تحریر درآورد، که از جمله آنها، فلسفه اسلام، تحقیق در اعلام قرآن، شرح بوستان و گلستان سعدی و نهج‌الادب است. دکتر محمد خزائلی در جهت رفاه نابینایان در سطح جهان نیز فعالیت‌های چشمگیری داشت و از اعضای کمیته اجرایی خاورمیانه در شورای ملی رفاه نابینایان و اتحادیه بین‌المللی نابینایان بود. وی سرانجام در 21 خرداد 1353 ش در شصت سالگی در تهران درگذشت. عملیات فرمانده کل قوا در منطقه دارخوین در شرق رود کارون توسط سپاه (1360ش)

عملیات فرمانده کل قوا، خمینی روح خدا در حالی انجام گرفت که تا روز قبل، اسم دقیقی برای آن مشخص نشده بود و هنگامی که خبر عزل بنی‌صدر از فرماندهی کل قوا توسط حضرت امام منتشر گردید، این عملیات به نام حضرت امام، نامگذاری شد. به دلیل واکنش سریع رزمندگان اسلام در عملیات غیر کلاسیک و چریکی، مناطق مختلفی از جبهه‌ها برای این منظور شناسایی و در نظر گرفته شدند. تا اینکه این عملیات در قسمت شرق کارون در جنوب دارخوین به اجرا درآمد. در عملیات فرمانده کل قوا، خمینی روح خدا، هماهنگی اصولی و کامل از ابتدای طرح‌ریزی تا پایان عملیات بین یگان سپاه پاسداران عمل‌کننده رعایت گردید. رزمندگان اسلام پاتک دشمن را خنثی کرده و مزدوران بعثی را در 21 خرداد 1360 به عقب راندند. در نهایت، رزمندگان اسلام پس از پیشروی و تصرف مواضع از پیش تعیین شده، به هدف نهایی عملیات که عقب راندن نیروهای دشمن به غرب کارون بود دست یافتند. اشغال بوشهر توسط انگلیسی‌ها و آغاز قیام مردم تنگستان (1333ق)

بوشهر از بنادر بزرگ و مهم ایران می‌باشد که قریب به یک‌صد سال است به‌عنوان مرکز بنادر جنوب کشور شناخته شده. قبل از ظهور و ورود دین اسلام به ایران، بندری به نام بوشهر اساساً وجود نداشته است و آبادی در دو فرسنگی سمت جنوب بوشهر در ساحل دریا بوده که آنجا را (ریشهر) می‌نامیده‌اند. به قول مؤلفین "فارسنامه ناصری" و "گنج دانش"، بوشهر از زمان کریم‌خان زند رو به آبادی گذاشت و در زمان ناصرالدین‌شاه رو به عمران بیش‌تر گذاشت و از بنادر تجاری مهم محسوب شد. تا در سال ۱۲۷۳ق که شهر هرات از طرف دولت ایران محاصره شد، انگلیسی‌ها خائف گشتند و برای انصراف ایران از تصرف هرات که کلید هندوستان شمرده می‌شد، سی فروند کشتی جنگی به خلیج فارس فرستادند و پس از جنگ با دلاورمردان تنگستان این بندر را تصرف کردند. (این درگیری بین باقرخان ضابط تنگستانی و پسر رشیدش احمدخان تنگستانی با

چهارصد تفنگچی در قلعه ریشهر روی داد و احمدخان تنگستانی به rlm& همراه ۷۲ نفر در این راه شهید شدند. (bull& در آغاز جنگ جهانی اول (۱۹۱۴م) قوای روس از شمال و نیروهای انگلیس از جنوب کشور، ایران را در معرض هجوم قرار دادند. کشتی rlm& های جنگی انگلیس در مقابل بوشهر لنگر انداختند و نیروهای اشغالگر در بیست و ششم رمضان rlm& المبارک سال ۱۳۳۳ هجری قمری (۸ اوت ۱۹۱۵م، برابر با ۱۷ مرداد ۱۲۹۴ش)، شهر بوشهر را به اشغال خود درآوردند. یک روز از پس از اشغال بوشهر، چهارده نفر از احرار آن علیه اشغالگران اعتراض کردند ولی چون اهل جدال و اسلحه نبودند دستگیر و به هندوستان تبعید شدند. رئیسعلی rlm& خان دلواری، شیخ rlm& حسین rlm& خان چاه rlm& کوتاهی و زائرخرخان اهرمی سه نفر خوانین دلیر تنگستان از این وقایع آگاه شدند و تصمیم گرفتند که علیه دشمن قیام و در مقام مدافعه از وطن برآیند. حدود دو ماه قبل از این rlm& که قوای انگلیس بوشهر را اشغال کنند، جنرال کاکس کنسول انگلیس در خلیج فارس، نامه rlm& ای به مرحوم شیخ محمدحسین برازجانی روحانی متنفذ و مجتهد معروف دشتستان نوشت که جواب آن نامه انگیزه قیام رئیسعلی دلواری آن قهرمان نامی ایران و اسلام شد. کنسول انگلیس در این نامه از شیخ محمدحسین برازجانی خواسته بود که از نفوذ خود استفاده کند و از هرگونه آشوب و قیام علیه اشغالگران جلوگیری نماید. در این نامه تأکید شده بود که از دشمنی با دولت انگلیس هیچ سودی عاید ملت ایران نخواهد شد، بلکه در صورتی که ایرانیان وارد جنگ شوند، انگلیس یک سوم خاک ایران را به تصرف خود درخواهد آورد. شیخ در پاسخ به این نامه تمام مصیبت rlm& ها را از طرف دولت انگلیس برشمرده و اعلام کرده بود که چنان rlm& چه عملیات انتقام rlm& جویانه علیه اشغالگران صورت پذیرد، مسئولیت آن بر عهده انگلیسی rlm& ها خواهد بود. رئیسعلی در نامه rlm& های متعدد به شیخ محمدحسین برازجانی، برای جهاد و قیام علیه قوای انگلیس کسب تکلیف می rlm& کند که سرانجام مرحوم شیخ صورتی از حکم جهادی که مراجع شیعه از نجف اشرف ارسال داشته بودند، به ضمیمه حکم خود مبنی بر وجوب جهاد با کفار انگلیسی و جلوگیری از رخنه آن rlm& ها به بنادر جنوب و دشتی و تنگستان و لزوم همکاری خوانین این مناطق و بسیج مردم مسلمان برای رفتن به میدان جنگ صادر می rlm& کند و برای همه خوانین می rlm& فرستد. رئیسعلی دلواری همین rlm& که از حکم جهاد مرحوم شیخ محمدحسین برازجانی و دیگر مراجع دینی آگاهی می rlm& یابد، آماده نبرد با قدرت امپراتوری انگلیس می rlm& شود و مقدمات کار را در خانه حاج سیدمحمدرضا کارزونی فراهم می rlm& سازد. رئیسعلی همراه دوستش خالوحسین دشتی در اوایل ماه رمضان ۱۳۳۳ ق در عمارت حاج سیدمحمدرضا کارزونی، پس از مذاکراتی با وی آمادگی خود را برای دفاع از بوشهر و جلوگیری از پیشروی نیروهای انگلیسی اعلام می rlm& دارد. رئیسعلی پس از اظهار تشکر، قرآن مجید را می rlm& طلبد و همین rlm& که خادم قرآن می rlm& آورد، برمی rlm& خیزد و تعظیم می rlm& کند و با احترام تمام آن را روی میز جلو خود می rlm& گذارد، آن rlm& گاه رو به حاضرین کرده و می rlm& گوید: «ای کلام rlm&؛ الله گفتار مرا شاهد باش. من به تو سوگند یاد می rlm& کنم که اگر انگلیسی rlm& ها بخواهند بوشهر را تصرف کنند و به خاک وطن من تجاوز نمایند در مقام مدافعه برآیم، و تا آخرین قطره خون من بر زمین نریخته است، دست از جنگ و ستیز با آنان نکشم، و اگر غیر از این رفتار کنم در شمار منکرین و کافرین به تو باشم، و خدا و رسول از من بیزار شوند. rlm&» بعد از اشغال شهر بوشهر در ۲۶ رمضان ۱۳۳۳ ز.ج، نیروهای انگلیسی قصد تصرف ناحیه دلواری را می rlm& کنند. دلواری محلی بود که پیش از آن چند بار سربازان انگلیسی ببه آن rlm& جا تجاوز کرده اما طعم تلخ شکست را در این ناحیه چشیده بودند. رئیسعلی rlm& خان دلواری، شیخ rlm& حسین rlm& خان چاه rlm& کوتاهی و زائرخرخان اهرمی، از این وقایع آگاه و در مقام دفاع از وطن برمی rlm& آیند. بدین rlm& ترتیب قیام دلیران تنگستان علیه اشغالگران انگلیس آغاز می rlm& شود و نیروهای متجاوز انگلیس که قریب به پنج هزار بودند در دام دلیرمردان تنگستانی گرفتار می rlm& آیند و عده زیادی از متجاوزان انگلیسی در این حمله از بین می rlm& روند. قیام مردم تنگستان بر روی هم، هفت سال به طول می rlm& انجامد.

مرگ "ارنست رادرفورد" فیزیک دان انگلیسی و پدر انرژی هسته rlm& ای (۱۹۳۷م)

ارنست رادرفورد فیزیک دان انگلیسی و پدر انرژی هسته rlm& ای در ۳۰ اوت ۱۸۷۱م در شهر نلسون زلاندنو به دنیا آمد. وی پس از اتمام تحصیلات مقدماتی در زادگاهش راهی کمبریج در انگلستان شد و از سال ۱۹۱۹م به استادی فیزیک تجربی دانشگاه کمبریج دست یافت. رادرفورد در این هنگام، تحقیقات و مطالعات خود را در راه تجزیه و تحلیل تشعشعات رادیواکتیو متمرکز کرد. رادرفورد در اوایل کار تحقیقاتی خود، با انجام آزمایشی که فکر آن از خود وی بود، دو تابش رادیواکتیوی ناهمساند شناسایی کرد. وی اشعه اول را که تابشی با بار الکتریکی مثبت بود و به سهولت در مواد جذب می rlm& شد اشعه آلفا نام داد و اشعه دوم را که تابشی با بار الکتریکی منفی بود و تشعشع کمتری ایجاد می rlm& کرد اما قابلیت نفوذ آن در مواد، زیاد بود، اشعه بتا نامید. رادرفورد هم rlm& چنین پس از چندی اشعه سوم را که شبیه پرتوهای ایکس بود و نافذترین تابش را داشت، پرتو گاما نام rlm& گذاری کرد. وی سپس قسمتی از اشعه صادر شده از عنصر رادیواکتیو رادیوم را در لوله rlm& ای جمع rlm& آوری کرد و پس از بررسی rlm& های فراوان، طیف هلیوم را که عنصر دیگر رادیواکتیو است در آن مشاهده نمود. رادرفورد در این آزمایش متوجه شد که ذره آلفا، همان اتم rlm& های هلیوم است. رادرفورد در سال ۱۹۰۳م به عضویت انجمن سلطنتی لندن درآمد و در سال ۱۹۰۴م نخستین کتاب خود به نام فعالیت تشعشعی را منتشر کرد. شهرت روزافزون رادرفورد در مجامع علمی سبب شد که از طرف دانشگاه rlm& ها، تصدی کرسی rlm& های استادی زیادی به وی پیشنهاد شود. از این رو، رادرفورد در دانشگاه منچستر، رهبر گروهی شد که به سرعت دست به کار تدوین نظریه rlm& های تازه درباره ساختار اتم شد. وی در سال ۱۹۰۸م به دلیل تحقیق در

زمینه فعالیت تشعشعی عناصر، موفق به اخذ جایزه نوبل شیمی شد. بزرگ‌ترین دست‌آورد علمی رادرفورد در این سال‌ها، کشف ساختار هسته اتم بود که این امر، دانش فراوانی درباره ماهیت ماده برای جامعه علمی به ارمغان آورد. او آشکارا بزرگ‌ترین فیزیک‌دان آزمایشگر زمان خود بود و به دلیل پژوهش‌های طولانی درباره اتم به پدر انرژی هسته‌ای شهرت یافت. رادرفورد اتم را موجود سختی می‌دانست که یک منظومه شمسی بسیار ریز متشکل از ذرات بی‌شمار است که دارای اسرار نهفته فراوانی می‌باشد. ارنست رادرفورد سرانجام در یازدهم ژوئن 1937م در 66 سالگی درگذشت.